

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Elżbieta Gabriela
Nazwisko: Kławe
Nazwisko rodowe: Kossakowska
Miejsce urodzenia: Nidoki
Data urodzenia: 30-03-1914
Imię ojca: Stanisław
Imię matki: Elżbieta
Znany/a też jako: Elżbieta Rozdejczer
urodzony/a 30- 03-1914 Nidoki
Imiona rodziców: Stanisław Elżbieta

Dodatkowe informacje: W materiałach archiwalnych występuje także jako Elżbieta Rozdejczer-Kławe. Rozdejczer to nazwisko po 1. mężu.

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Elżbieta Kławe przypuszczalnie od grudnia 1951 była inwigilowana w ramach Teczki Kontrolno-Obserwacyjnej (nr 18553) na jej męża Zdzisława Kławego (lekarza odbywającego służbę w wojsku) prowadzonej od 20.05.1951 przez Sekcję Informacji Wojskowego Centrum Wyszkożenia Medycznego w Łodzi. a od 27.06.1951 przez oficera informacji 25 Batalionu Obserwacyjno-Meldunkowego Obrony Przeciwlotniczej w Chorzowie. Objęta inwigilacją na podstawie danych WUBP w Warszawie przekazanych do Głównego Zarządu Informacji MON, że w latach 1945-1946 była podejrzewana o współpracę z wywiadem amerykańskim. UB donosił ponadto, że utrzymywała kontakty z oficerami polskimi – współpracownikami wywiadu amerykańskiego w Niemczech i Francji oraz dyplomatami amerykańskimi i brytyjskimi w Polsce. W aktach odnotowano, że w latach 1951–1952 słuchała Radia Wolna Europa, wielokrotnie „negatywnie” wypowiadała się na tematy polityczne i kontaktowała się z osobą podejrzewaną przez PUBP w Bytomiu o szpiegostwo na rzecz Francji. Po demobilizacji 8.01.1953 jej męża TKO została przesłana 20.01.1953 do Oddziału I Zarządu II Głównego Zarządu Informacji Ministerstwa Obrony Narodowej w Warszawie, który postanowił 14.05.1953 o przekazaniu sprawy do cywilnych organów bezpieczeństwa.	IPN BU 0423/1587 (359/IV t. 1), IPN BU 0423/1588 (359/IV t. 2).	

Elżbieta Kławe, zamieszkała w Warszawie, od 19.07.1955 została objęta Sprawą Agenturalnego Sprawdzenia założoną przez Wydz. III UdsBP na m.st. Warszawę pod nr. 115. Wcześniej była inwigilowana w ramach Teczki Kontrolno-Obserwacyjnej prowadzonej wobec jej męża Zdzisława przez wojskowe organy bezpieczeństwa. Gdy mąż został zdemobilizowany w styczniu 1953 sprawę przekazano do UBP na m.st. Warszawy. W notatce kierownika sekcji VI Wydz. III UdsBP m.st. Warszawy z 14.07.1955 oceniono, że Elżbieta Kławe była niedostatecznie rozpracowywana przez wojskowe organy bezpieczeństwa, które skupiały się na postaci jej męża. Tymczasem wedle opinii tegoż funkcjonariusza to ona powinna być główną podejrzaną, „wydaje się bowiem nierealnym, aby wywiad andersowski i amerykański zrezygnował z tak zaufanej osoby, jaka była Kławe w 1946 r.”. Z tej racji wnioskował o objęcie jej Sprawą Agenturalnego Sprawdzenia i „opracowanie poważnego planu agenturalnego rozpracowania figurantki”. Sprawa została zakończona 12.10.1955 po uzyskaniu informacji w sierpniu 1955, że Elżbieta Kławe zmarła 16.05.1953 przy porodzie syna (według akt stanu cywilnego zmarła 24.06.1953). Materiały sprawy złożone 16.11.1955 w archiwum UdsBP na m.st. Warszawę pod sygn. 24/III, zostały w 1968 roku połączone z aktami jej męża (nr 3461/IV) i 7.11.1968 złożone w archiwum Wydz. „C” KSMO pod nr. 359/IV.

IPN BU 0423/1589 (359/IV t. 3), k. 96-102, 127-128.